

patr., resolut. 113 et 116. Parisius loc. cit., q. 28, n. 256. Barbosa cit. allegat. 72, n. 56, et cit. cap. 12, n. 14, et cit. sess. 25, cap. 9, n. 58, et alii. (41. Nec sufficit unica presentatio, licet fuerit effectuatata spatio 50 annorum et ultra, quia concilium Tridentinum non contentatur unica presentatione, cum requirat plures, easque effectuatatas, ut dicit Rota dec. 537, sub n. 1, vers. *Hinc autem* p. 4, divers. et in Sorana jurispatronatus 28 Aprilis 1603, coram card. Pamphilio senior. Barbosa cit. c. 12, n. 116, et cit. sess. 25, c. 9, n. 60. Ferentil. in adnotat. ad Burat. dec. 139, n. 12, et alii. (42. Dicta exactior et plenior probatio jurispatronatus in personis de usurpatione suspectis statuta a concilio Tridentino d. sess. 29, cap. 9, *De reformat.*, requiritur tam in petitorio quam in possessorio, ut declaravit sacra cong. ejusdem concilii interpres, teste Gonzalez ad Regul. 8, Cancellar. gloss. 19, n. 23, apud Rotam part. 5, recent. tom. I, dec. 197, n. 41, et tenuit ipsa Rota saepe saepius, et signanter in Reatinen. jurispatronatus 28 Octobris coram Robustero, in Valentina capellanæ 28 Aprilis 1595, coram cardinal. Bianchetto, in Auximana jurispatronatus 28 Maii 1593, coram Merlino, in Calaguritana jurispatronatus de Viana 15 Martii 1599, quas omnes decisiones una cum aliis refert ipsa Rota d. part. 5, tom. I, dec. 197, n. 41. Unde non sufficit docere de quasi possessione presentandi ad effectum manutentionis; Gonzal. dict. gloss. 18, num. 23, vers. *Ubi etiam*; Riccius in d. tractatu de noviss. probat. jurispatronat., resolut. 84. Barbosa cit. cap. 12, n. 109, quia concilium d. cap. 9, sustulit omnem possessionem. Seraphin. dec. 1395, n. 4, vers. *Neque obstat*, et n. 5, vers. *Et ex eo*. Barbosa loc. mox cit. Rota cit. part. 5, tom. I, dec. 197, num. 42, et part. 19, tom. I, dec. 8, n. 7.

(43. Juspatronatus in personis privatis et non suspectis de usurpatione, non requirit tam exactam et plenam probationem sicuti in personis potentibus et de usurpatione suspectis, ut clare patet ex ipsomet concilio d. sess. 25, cap. 9, in illis enim concilium nihil ibi alteravit aut innovavit, adeoque probatio talis jurispatronatus remanet adhuc sub dispositione juris communis, ut saepe saepius dixit Rota, et signanter dec. 798, n. 4, part. 1, divers. et dec. 331, prope finem part. 2, etiam divers. et dec. 360, num. 2, dec. 374, num. 1, par. 2, recent. et coram Cavalerio dec. 560, n. 1, coram Coccino, quas omnes citat et sequitur Barbosa cit. cap. 12 Juris Eccles. univers., num. 102, adducendo etiam varios alios doctores.

(44. Hinc in ipsis personis privatis juspatronatus probatur variis modis. Et primo, probatur ex presentationibus per quadraginta annos effectum sortitis, dummodo cum hujusmodi quadragenaria possessione concurrat publica vox et fama, vel aliae praesumptiones quae habeant vim famae; Rota part. 1, dec. 312, n. 3, part. 2, dec. 360, part. 4, tom. II, dec. 322, n. 1, et 2,

part. 5, tom. I, dec. 290, n. 4, part. 10, dec. 321, n. 13, part. 12, dec. 224, n. 3, et 3, et saepe alibi. Cassad. dec. 3, n. 4, cum seq. de probat. Barbosa cit. cap. 12, n. 85, et cit. sess. 25, cap. 8, n. 1, cum pluribus ibi citatis. (45. Et dicta quadragenaria potest compleri etiam in unico presentato si talis supervixerit, et fuerit in possessione per 40 annos, nec unquam evenerit casus novae presentationis; Rota part. 18, tom. I, dec. 315, n. 2 et 3. Achil. dec. 5, n. 1, *De juspatronat.* Barbosa in conc. Trid., sess. 25. *De reformat.*, c. 9, n. 22, ubi citat Rotam in Bergomensi capellanæ 18 Maii 1629, coram Merlino.

(46. Secundo, probatur juspatronatus per enuntiativas centum annos et hominum memoriam excedentes; Rota part. 19, recent. tom. II, dec. 539, n. 12, et saepe alibi. Et ad hunc effectum valde deserviunt enuntiativae ordinariorum; Rota part. 14, dec. 291, n. 5. Cum enim ordinarii praesumantur scire qualitates beneficiorum, et soleant esse difficiles in canonizando juspatronatus, et in admittendis presentationibus in praedictum libertatis Ecclesiae; ideo plurimum attenduntur enuntiativae ab illis emanatae; Rota part. 8, dec. 221, num. 3. Barbosa cit. sess. 25, cap. 9, num. 24 et cit. allegat. 72, num. 40, et 41, et cit. cap. 12, num. 87, ubi citat plures doctores, et Rotae decisiones.

(47. Hic tamen advertendum venit quod enuntiativae debent esse ad minus duae, quia regulariter una non probat, quamvis sit antiqua; Rota part. 4, tom. II, dec. 276, n. 2, par. 12, dec. 341, n. 17. Barbosa locis cit., ubi adducit alias Rotae decisiones. Insuper enuntiativae debent provenire a diversis personis, et a diverso fonte, quia si provenirent ab eadem persona, licet plures, pro unica tantum haberentur. Beltram. ad Gregor. XV, dec. 407, n. 5. Caputaq. dec. 337, num. 6, part. 3. Barbosa locis citatis, ubi adducit varias Rotae decisiones. Et tales enuntiativae debent esse plurium instrumentorum a diversis notariis confectorum, et requiritur quod non emanaverint a personis suspectis et interesse habentibus, ut statuit Rota relata et secuta a Barbosa cit. cap. 12, n. 90 et sequent. et cit. sess. 25, cap. 9, n. 25, et passim ab aliis.

(48. Tertio, probatur juspatronatus ex sententia antiqua episcopi, qua judicavit ad presentationem alicujus patroni beneficium pertinere; Rota recent. part. 1, dec. 413, n. 1, part. 4, tom. I, dec. 276, n. 1, part. 9, dec. 25, n. 9. (49. Etiam si sententia lata fuerit in alio judicio ab ordinario; Rota part. 3, dec. 172, n. 2. (50. In cujus praedictum ejusque successorum ex illa probatur existentia et natura jurispatronatus; Rota p. 1, dec. 482, n. 5. (51. Dummodo tamen sententia transitum fecerit in judicatum; Rota part. 9, tom. I, dec. 23, n. 11, part. 10, dec. 169, n. 11, part. 18, tom. II, dec. 720, n. 6. (52. Imo sententia antiqua jurispatronatus, seu lata super eo tanquam super statu beneficii, et obtenta ab interesse habentibus, ac in judicatum trans-

acta, facit jus quoad omnes; Rota part. 3, dec. 319, n. 2, part. 9, tom. I, dec. 213, n. 13, part. 10, dec. 321, n. 4 et 5, part. 17, dec. 149, n. 11. (53. Et facit jus quoad omnes etiam non citatos; Rota part. 17, dec. 333, n. 5. Quidquid sit in casu, quo constet adfuisse verum patronum, eumque non fuisse vocatum. Rota ibid., n. 6. Prout facit jus quoad alios postea presentatos. Rota part. 18, tom. I, dec. 143, n. 4. (54. Sententia autem censetur antiqua, si lata sit ultra 40 annos ante motam litem. Rota recent. part. 5, tom. I, dec. 348, n. 8, et concordant doctores passim cum Barbosa cit. sess. 25, cap. 9, n. 29, et cit. cap. 12, n. 69 et seq.

(55. Quarto, probatur juspatronatus ex litteris institutionalibus antistitum, quibus attestatur beneficium ad presentationem alicujus patroni pertinere; per assertionem enim et confessionem ordinarii in institutione emissam habetur sufficiens probatio jurispatronatus. Rota recent. part. 3, dec. 753, n. 5, part. 15, dec. 296, n. 3, et saepe alibi; et concordant doctores cum Barbosa cit. cap. 12, n. 98, et cit. sess. 25, cap. 9, n. 30. (56. Ita ut assertiones ordinariorum justificent quod beneficia in ecclesia sint de juspatronatus alicujus. Rota part. 14, dec. 444, n. 17. Quibus plurimum deferendum venit. Rota part. 14, dec. 509, n. 14. (57. Prout eis multum deferri solet propter eorum praedictum. Rota part. 2, dec. 694, n. 4. Item probatur ex libris episcopatus in quibus beneficium est descriptum de juspatronatus, Rota part. 3, dec. 172, n. 7. (58. Item probatur ex antiquis episcoporum visitationibus. Rota part. 3, dec. 733, n. 6, part. 12, dec. 162, n. 6. Et sic visitationes eorumdem probant pertinentiam jurispatronatus. Rota part. 5, tom. II, dec. 536, n. 16. Quamvis dictae visitationes non fuerint factae ab ipso ordinario, sed a visitatoribus per eum deputatis, praesertim si ex aliis sint adminiculatae. Rota ibid., n. 17. In visitationibus enim sumuntur informationes a testibus asserentibus beneficium esse jurispatronatus. Rota part. 2, dec. 360, n. 11.

(59. Quinto, probatur juspatronatus ex provisionibus et litteris apostolicis; Rota part. 11, dec. 202, n. 2, part. 12, dec. 224, n. 7, et saepe alibi. Eoque fortius probat, si papa disponat ex certa scientia quod beneficia sint jurispatronatus; quia tunc dispositio praedicta libertati ecclesiae; Rota part. 5, tom. I, dec. 197, n. 84. (60. Hinc juspatronatus probari dicitur ex provisionibus a pontifice factis tanquam de juspatronatus. Rota part. 12, dec. 224, n. 7. (61. Et eo magis ex multiplicatis provisionibus apostolicis cum derogatione jurispatronatus. Rota part. 12, dec. 161, n. 2. (62. Imo etiam probatur ex provisione apostolica quomodocunque habente clausulam derogatoriam; Rota part. 18, tom. II, dec. 421, n. 18 et 19, quia ex ea saltem constat noluisse papam immutare statum beneficii. Rota ibid., n. 19. Ad quem effectum sufficit quod litterae

apostolicæ contineant simplicem enuntiativam, beneficium esse de juspatronatus. Rota part. 10, dec. 321, sub n. 14. Neque enim excluditur, sed potius confirmatur juspatronatus ex provisione apostolica facta cum reservatione vel derogatione illius, etiam pro una vice tantum. Rota part. 10, dec. 63, n. 3, et dec. 321, n. 12. (63. Et eo fortius juspatronatus probatur ex provisione pontificis pro executione ordinario commissa, et ab eo postmodum executata. Rota part. 18, tom. I, dec. 290, n. 9, part. 19, tom. I, dec. 336, n. 3.

(64. Sexto, probatur juspatronatus ex consensibus patronorum reservatis et praestitis in pluribus provisionibus. Rota part. 4, tom. I, dec. 197, n. 2. Consensus enim, ut supra, praestitus, aequipollet presentationi. Rota part. 14, dec. 509, n. 29. (65. Et sic beneficium probatur per consensum a patronis praestitum resignationi. Rota part. 7, dec. 221, n. 5, part. 12, dec. 148, n. 18 et 19. Ex quo quidem consensu acquiritur quasi possessio presentandi. (66. Rota ibidem n. 20, part. 2, dec. 154, n. 4. Et haec quasi possessio competit etiam successoribus. Rota part. 12, dec. 148, n. 21. Ita ut ex pluribus presentationibus hoc modo factis resultet probatio jurispatronatus. Rota part. 2, dec. 154, n. 5.

(67. Septimo, probatur juspatronatus ex confessione partis. Rota part. 9, tom. I, dec. 5, n. 1. Puta si confessio partis adversae emissa fuerit in supplicatione. Rota part. 3, dec. 162, n. 1, eoque magis probat confessio partis adversae, si fuerit geminata. Rota part. 2, dec. 221, n. 1. (68. Unde non solum probatur ex confessione contra confidentem, sed etiam contra habentem ex eo causam. Rota part. 11, dec. 73, n. 33. (69. Sic etiam probatur ex confessione utriusque partis per plures enuntiativas adminiculata. Rota part. 19, tom. II, dec. 662, n. 4. Ita ut juspatronatus ex fundatione et dotatione probatum satis dicatur per confessionem utriusque partis adminiculatam. Rota part. 5, tom. I, dec. 542, n. 1 et 2. Cum hac tamen declaratione, quod hoc tantum procedit quoties ordinarius non est in causa. Rota part. 2, dec. 274, n. 1, part. 11, dec. 73, n. 4, part. 18, tom. II, dec. 697, n. 2, part. 19, tom. II, dec. 662, n. 4. (70. Etiam si confessio emanaverit inter colitigantes, quae quidem probat in praedictum confidentis, et quando lis non est cum ordinario; Rota part. 13, dec. 529, n. 2, part. 14, dec. 291, n. 4, part. 19, dec. 30, n. 2 et 3. Nullatenus vero probat in praedictum ecclesiae; Rota part. 6, dec. 289, n. 21, et saepe alibi.

(71. Octavo, probatur juspatronatus ex fama seu publica voce; Rota part. 4, tom. III, dec. 530, n. 6, part. 18, tom. I, l. 49, n. 6. Hoc tamen debet intelligi de fama antiqua juncta longissima possessione, seu quasi presentandi pluribus presentationibus continuata; Rota ibidem n. 7, et part. 1, dec. 195, n. 1. (72. Et ad hoc ut sufficiat fama in antiquis, debet esse cum presentationi-

bus effectuat saltem per 40 annos; Rota part. 16, dec. 299, n. 11 et seq. (73. Fama autem probatur ex pluribus enuntiativis; Rota part. 1, dec. 148, n. 1, part. 9, tom. II, dec. 321, n. 35. (74. Ad quem effectum requiruntur plures enuntiativæ supra 100 annos; Rota part. 9, tom. II, dec. 321, n. 36 et 37. Insuper juspatronatus antiquum, in quo sufficiunt probationes per indicia, et conjecturas probatur per testes de fama et communi reputatione deponentes; Rota part. 2, dec. 694, n. 6 et 7. (75. Hoc tamen est intelligendum juncta quasi possessione præsentandi per 40 annos. Rota part. 1, dec. 77, n. 2 et 3. (76. Nec enim probatur ex testibus de sola publica voce et fama deponentibus, nisi adsit quasi possessio. Rota part. 13, tom. II, dec. 781, n. 5. (77. Testes vero ad effectum probandi in antiquis deponere debent de publica voce et fama, quod quis pro vero patrono semper habitus fuerit. Rota part. 9, tom. I, dec. 249, n. 3. (78. Unde deponere debent de visu per annos 40, et de auditu a majoribus, qui pariter ab aliis audiverunt. Rota part. 1, dec. 154, n. 6. (79. Nono, probatur juspatronatus ex inscriptionibus armorum et insignium sculptorum et depictorum in ecclesia; Rota part. 4, tom. II, dec. 471, n. 12, part. 28, tom. II, dec. 503, n. 4 et 5. Et maxime ex insigniis ejusdem familiæ sculptis in ecclesia ab antiquissimo tempore; Rota part. 1, dec. 518, n. 6. Eoque magis insignia probant, quando fuerint posita in limine foundationis; Rota part. 6, dec. 299, n. 5. Vel quando apposita fuerunt de mandato iudicis, quo casu bene probant quasi possessionem jurispatronatus, Rota part. 4, tom. II, dec. 471, n. 11. Barbosa cit. cap. 12, n. 93, cit. sess. 25, cap. 9, n. 20, ubi citat varios doctores et Rotæ decisiones. (80. Imo Rota part. 1, dec. 13, n. 3, vult ad hoc sufficere insignia prædicta, quamvis non appareant valde antiqua, quia præsumuntur per patronos apposita ad conservationem sui juris, sed hoc intellige junctis aliis adminiculis, ut explicat Rota ibid., n. 3 et seq. (81. Et eo fortius probatur tale juspatronatus ex denominatione capellæ talis familiæ, cujus sunt insignia; Rota part. 2, dec. 694, n. 6. Barbosa cit. cap. 12, n. 95, et cit. sess. 25, cap. 9, n. 27, et alii ibi citati.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(82. De probatione jurispatronatus personarum potentum plura eaque utilia habet auctor, sed vide nihilominus Rota in Prænestina Rectoriæ S. Laurentii 4 Decembris 1733, cor. R. P. D. Peralt. inter impress. infol. tom. II, Romæ, 1787, apud Barbiellini, ad Minervam, et in Urbavetana jurispatronatus 21 Aprilis 1749, coram bon. mem. de Vais.

(83. Quoad vero probationem jurispatronatus personarum privatarum, interest scire utrum illud probetur ad omnes effectus, an ad effectus tantummodo honorificos. (84. Mitius enim proceditur posteriori hoc

casu, quam priori illo casu, ac propterea quæ posteriori casu sufficiunt probationes, eæ nullam vim habent priori casu.

(85. Sic enuntiativæ, « insignia gentilitia, onus ornandi et manutenendi capellam, » et alia id genus probant utique juspatronatus ad effectus honorificos duntaxat, non item ad omnes effectus; Rota in Neapolitana capellæ et sepulcri, super bono jure 17 Januarii 1724, coram clar. mem. Calcaagnin. et in Nepesina jurispatronatus capellæ 10 Decemb. 1725, coram bon. mem. Gammaches.

(86. Hac igitur cum distinctione intelligi debet auctor, dum ait probari juspatronatus enuntiativis, insignibus, etc.

ARTICULUS IV.

Juspatronatus, quoad ea quæ concernunt patronos eorumque jura et onera.

SUMMARIUM.

1. Patroni quoad propositum qui dicantur et esse possint, vel non: ad num. 14. — 15. Quomodo fiat successio patronorum in jurepatronatus hæreditario ac gentilitio: ad num. 19. — 20. Patroni an possint aliquid temporale exigere a præsentatis: ad num. 22. — 23. Patroni laici et ecclesiastici quot menses habeant ad præsentandum, et an tale tempus possit prorogari, et a quibus: ad num. 32. — 33. Patroni jurispatronatus mixti quot menses ad præsentandum habere possint: ad num. 38. — 39. Tempus ad præsentandum quando patroniscurrere incipiat: ad num. 43. — 44. Patronus ecclesiasticus semel ac idoneum præsentaverit, non potest pro illa vice alterum præsentare, etiam cumulative. — 45. Patronus laicus potest variare præsentando secundum cumulative. An autem possit semel tantum vel pluries variare, disputant doctores; et assignantur rationes quare variare possit patronus laicus, et non ecclesiasticus: ad num. 58. — 59. Inter varia jura quæ patrono competunt, quatuor præcipue assignantur. — 60. Juri præsentandi, quod patrono competit, an et quando possint papa, legatus pontificius, vel ordinarius derogare: ad num. 69. — 70. Patronus an possit laicum nominare vel præsentare: ad num. 75. — 74. Quid si patronus recusat præsentare quem nominavit fundator? — 75. Patronus an possit seipsum præsentare, aut a procuratore a se deputato præsentari, et an possit acceptare beneficium? ad num. 78. — 79. Patronus potest præsentare filium, aut alium consanguineum, vel conjunctum. — 80. Quid si plures sint patroni? — 81. Patronus sive ecclesiasticus sive laicus, an et ad quæ beneficia teneatur præsentare digniorem: et quid si indignum præsentet? ad num. 91. — 92. Quid quando plures æque digni præsentantur ab eodem patrono laico vel ecclesiastico? ad num. 95. — 94. Quid quando plures inæqualis dignitatis aut meriti simul ab unico vel a pluribus patronis præsentantur? ad num. 98. — 99. Quid, quando patroni litigant inter se super jure patronatus, et litem non finiunt intra tempus a jure statutum ad præsentandum, et nullus ex ipsis est in notoria possessione præsentandi? ad num. 101. — 102. Quid, quando lis est inter patronum et episcopum super existentia jurispatronatus, vel inter patronum et præsentatum, aut inter ipsos præsentatos? ad num. 104. — 105. Jura honorifica patroni ejusque onera, nec non jura ad alimenta assignantur: ad num. 156.

(1. Patroni quoad propositum dicuntur et sunt, qui habent jus seu potestatem a sacris canonibus concessam præsentandi ali-

quem ad Ecclesiam, vel ecclesiasticum beneficium. (2. Sic in re communis. Patroni possunt esse non solum clerici, sed etiam laici, cap. *Decernimus* 32, caus. 16, q. 7, et cap. *Quoniam* 3, et cap. *Cum autem* 24, De jurepatronatus, ibi: « Si laicus fuerit, cui jus competit præsentandi. » Et est communissima, et patens quotidiana experientia. Quamvis enim Laici jurium spiritualium (inter quæ est juspatronatus) non sint capaces; c. *Decernimus* 2 De judiciis; c. *Tua nos* 25. De decimis, cum similibus, tamen hujus juspatronatus, quod non est quid pure spirituale, sed tantum spirituali annexum, ut dicitur in cit. cap. *De jure* 16, De jurepatronatus, ibi: « Juspatronatus, quod est spirituali annexum, » sunt redditi capaces ex spirituali gratia, permissione, ac tolerantia Ecclesiæ, ut dicitur in cit. cap. *Quoniam* 3, De jurepatronatus ibi: « In qua eos Ecclesiæ hucusque sustinuit, » et jam concesserat in cap. *Decernimus* 32, caus. 16, quæst. 7, ut inde laici magis allicerentur ad fundandas et dotandas ecclesias, et ad erigenda beneficia ecclesiastica, ut recte advertit Hugo in c. *Piæ mentis* 26, caus. 16, qu. 7. Goffred. in cap. *Sacrosanta*, De election. Glossa in Clement. final. post med. vers. *Et fuit forte motivum*, De rescriptis. Fagnan. in cit. cap. *Quoniam* 3, De jurepatronatus, n. 6. Abbas ibidem n. 2, et alii passim.

(3. Patroni esse possunt non solum mares, sed etiam feminæ; arg. cap. *Cum dilecta* 16. De concession. præbent., et cap. *Ex litteris* 7. De jurepatronatus, et docet communis doctorum, et praxis universalis.

(4. Patroni esse possunt non solum puberes, sed etiam impuberes; arg. cap. *Piæ mentis* 26, cap. *Frigentius* 27, cap. *Quoniam* 30, cap. *Filiis* 31, c. *Decernimus* 32, et cap. *Monasterium* 33, caus. 16, q. 7, ubi cuivis fideli fundanti, ædificanti, vel dotanti ecclesiam, et hæredibus ejus conceditur juspatronatus, nec ibid. nec alibi excipiuntur impuberes, et sic tenent doctores communiter. (5. Est tamen hic advertendum quod, quamvis impuberes ante septennium possint acquirere juspatronatus et esse patroni, defectu tamen usus rationis nequeunt pro tali tempore præsentare, sed nomine ipsorum debent præsentare tutores: Garcias De Beneficiis, part. 5, cap. 9, n. 193. Azorius par. 2, lib. vi, cap. 21, quæst. 14. Pirhing lib. iii Decretal., tit. 38, n. 18. Reiffenst. ibid., n. 38. Lambertinus, et alii. (6. Si autem impuberes sint majores septennio, possunt ipsi præsentare etiam sine tutorum suorum auctoritate, quia impuberes septennio majores, præsumuntur habere usum rationis. Unde, sicuti eo tempore valide contrahunt sponsalia, ita etiam valide præsentant; Rota dec. 6, De jurepatronatus in antiq. Pirhing loc. cit., n. 18. Reiffenst. loc. cit., n. 39. Garcias loco cit. n. 186 et seqq. Castropal. p. 2, tract. 5, disp. 2, n. 40. Azorius loco cit. Rebuff. De nomination. quæst. 17, n. 40, et alii com-

muniter, qui tamen omnes docent valde decens et æquum esse ut impuberes præsentent auctoritate et assensu tutorum suorum. (7. Hinc quamvis tutores absolute præsentare possint, etiamsi pupilli impuberes sint majores septennio, eo quod tutores habeant potestatem, nedum in personam, sed etiam in bona pupillorum: arg. c. *Si annum* 3, De judiciis, in 6; tamen si tales pupilli ante institutionem contradicant, et alios præsentent idoneos, isti sunt præferendi præsentatis a tutoribus, etiam dignioribus, quia cum tales pupilli sint præditi usu rationis, et sint patroni jurispatronatus, ad illos pertinet præsentatio; arg. cap. *Decernimus* 32, caus. 16, qu. 7. Sic doctores numero antecedenti citati, et teste Garcia l. c., n. 186, et alii communiter.

(8. Si autem patroni sint puberes, quamvis minores 25 annis, tunc non possunt præsentare curatores, et si absque mandato aut expresso consensu præsentent, eorum præsentatio est invalida, quia curatores non dantur minoribus quoad ecclesiastica et spiritualia; et ipsi minores, seu puberes, vel majores quatuordecim annis, in beneficiis et aliis causis spiritualibus et dependentibus ab eisdem, nullatenus dependent a curatoribus, textu expresso in cit. cap. *Si annum quartum decimum* 3, De judiciis in 6. Garcias l. c., n. 195 et 196. Pirhing l. c. sub n. 18. Reiffenst. l. c., n. 41. Castropal. l. c., n. 21, et alii passim.

(9. Sic etiam, si filiusfamilias sit patronus, præsentatio spectat ad ipsum, et non ad patrem, quia, in spiritualibus et quasi spiritualibus seu dependentibus ab eisdem, non dependet filius a patre nec illi subicitur, textu claro in cit. cap. *Si autem quartum decimum* 3, De judiciis, in 6. Garcias loc. cit., n. 198. Pirhing loc. cit. sub n. 18. Reiffenstuel loc. cit., 41 et 42, et alii. (10. Id tamen limitatur in jurepatronatus quod competit filio ratione bonorum adventitiorum, quia, cum usufructus talium bonorum spectet ad patrem, ex l. *Cum oportet*, cod. de bonis, quæ liberis, ad ipsum patrem spectare debet etiam juspatronatus talibus bonis inseparabiliter annexum; Garcias loc. cit., par. 5, cap. 9, n. 206. Castropal. loc., cit. n. 22. Reiffenstuel loc. cit., n. 42, et alii. Juspatronatus enim transit cum re in illum qui eam cum dominio directo vel saltem utili acquirit, ut arg. c. *Ex litteris* 7, De jurepatronatus, et cap. *Cum Bertholdus* 18, De sententia et re judicata, ut tenet ex communi Fagnan. in cit. cap. *Ex litteris*, n. 15. Vide adducta supra art. 2, n. 16 et 61.

(11. Patroni esse possunt non solum legitime nati, sed etiam spurii, vel alii illegitimi; arg. cap. *Piæ mentis* 26, cap. *Frigentius* 27, cap. *Quicumque* 30, cap. *Filiis* 31, c. *Decernimus* 32, et c. *Monasterium* 33, caus. 16, quæst. 7, in quibus generatim cuicumque Christiano fundanti, exstruenti, vel dotanti ecclesiam, et hæredibus ejus conceditur juspatronatus, nec ibi, nec alibi excipiuntur illegitimi; tum quia, cum spurii et illegitimi sint capaces hæreditatis